Két fontos táblázat Magyarország gazdasági helyzetéről – nem ott van a baj, ahol keressük

Szepesi Balázs, Pogácsás Péter – 2026. november

Meglepő a kép, ha időbeli és nemzetközi összehasonlításban nézzük a fontos makromutatókat. Milyen is a helyzetünk, mik az erősségeink és a gyengeségeink az EU-val és a V4-ekkel összevetve? Mit lehet tenni, ha a legjobb kínálkozó megoldás sem megfelelő?

Nehéz elhinni, de a magyar gazdaság makrogazdasági és egyensúlyi alapjai stabilak. A növekedéssel sincs gond, Magyarország gazdasága középtábon nagyobb mértékben nőtt, mint az EU átlaga, Németország vagy Csehország (26Q2/19 Q2 HU: 10,5 %, EU-27: 9,4 %, Cz: 7,6 %, D: 2,5 %). Nem csak nálunk rossz az idő - általános a bizonytalanság és a válság, mindenki szenved tőle.

Ettől persze még nem lesz jobb a kedvünk. Nem is vigasztalni szeretne ez az írás, hanem inkább arra figyelmeztet: nem biztos, hogy ott van a baj, ahol a fájdalmat érezzük. Főleg nem biztos, hogy ott érdemes keresni a megoldást.

Szilamászó pálya a Megyeri-hegyi tengerszemnél – Fotó: csodahelyek.hu - Lőrincz Linda

Harmadszor készítünk áttekintő elemzést a magyar vállalkozások lehetőségeiről és kihívásairól. Ezeknek a jelentéseknek mindig fontos eleme az általános gazdasági helyzet áttekintése. A következőkben a november 11-én, a *Jelentés a Magyar Vállalkozásról – 2026* című kötetben megjelenő, erről szóló tanulmányunk néhány fontos eredményét értelmezzük.

- „A korához és a munkájához képest Maga jól van, Józsi bácsi." - mondhatta a derékfájdalmakra szédülésre panaszkodó, a családi terhek miatt vállalt túlóráktól fáradt középkorú bányásznak az orvosa. A magyar gazdaság is ilyen állapotban van. Nyitottsága miatt a válságokra érzékeny, az államadósság magas kamatterheitől szenved. De gazdagodik, szorgalmas, figyel a jövőjére, spórol.

Makrogazdasági helyzet EU-s és V4-es összehasonlításban

Először lássuk az adatokat! Utána pedig sorra vesszük, mik a magyar gazdaság makroszintű erősségei, gyengeségei, majd áttekintjük, mit érdemes kezdeni ezzel a helyzettel.

A fontos magyar makrogazdasági tényezők 2025-ös (a háztartási statisztikák vonatkozásában 2024-es) európai uniós és V4 átlaghoz viszonyított pozícióit foglalja össze a következő táblázat.

Az ábra fejlécének kategóriái aszerint sorolják be az adott mutatót az egyes oszlopokba, hogy 2025-ös értéke vagy szintje jobb vagy rosszabb az EU és a V4 országok átlagához képest. Az ábra baloldalán található felosztás ugyanezeket a mutatókat az elmúlt öt év dinamikája szerint rendezi különböző sorokba. Így jobb-felülre azok a mutatók kerültek, amelyek magyar értékei jobbak az EU és a V4-ek átlagánál és az elmúlt öt évben gyorsabban javultak vagy kevésbé romlottak, mint az EU egészében és a V4-eknél.

		2025-ös szint (háztatartási mutatókra 2024)		
		Jobb	**Nem egyértelmű**	**Rosszabb**
Dinamika (2020-25, háztartási mutatókra 2019-24)	**Jobb**	• Folyó fizetési mérleg, • Külkereskedelmi egyenleg, • Államháztartás elsődleges egyenlege • Háztartások megtakarítási rátája (19-24) • Költségvetés által átcsoportosított GDP aránya	• Vállalati hitelállomány	• Háztartások rendelkezésre álló jövedelme (19-24) • Nettó reálkeresetek változása
	Nem egyértelmű		• Államadósság, • Költségvetés egyenlege • Beérkező külföldi működőtőke	• Egy főre eső GDP • Háztartások beruházásai(19-24) • Infláció
	Rosszabb	• Beruházási ráta, • Aktivitási ráta • Háztartások adósságrátája (19-24)	• Vállalati villamos-energia ára	• Államadósság-finanszírozás kamatszintje • Költségvetés kamatkiadása a GDP százalékában • Vállalati hitelkamatok • Árfolyamváltozás

A következő táblázat pedig a legfontosabb makroszámokat mutatja Az EU-ról, Németországról, Csehországról, Lengyelországról, Szlovákiáról és Magyarországról.

	GDP növ. (%)	GDP növekedés (%)	Infláció[1]	Beruházási ráta[2]	Nettó reál-keresetek változása[3]	Aktivitási ráta[4]	Külkeres-kedelmi egyenleg (Mrd euró)	Állam-háztartási hiány a GDP százalékában
	2025/2024	*2026Q2/2019Q2*	*2025*	*2025*	*2025/2019*	*2025*	*2025*	*2025*
EU27	1,5	9,4	2,5	21,4	0,2	71,0	-	-3,1
Németország	0,2	2,5	2,3	20,2	-12,3	77,2	109,7	-2,7
Csehország	2,6	7,3	2,3	26,7	18,8	75,7	20,2	-2,1
Lengyelország	3,6	21,4	3,3	17,1	25,7	72,8	25,8	-7,3
Szlovákia	0,8	9,6	4,2	20,5	57,6	72,3	0,1	-4,5
Magyarország	**0,5**	**10,4**	**4,4**	**21,9**	**24,9**	**75,1**	**9,8**	**-4,7**

[1] előző év azonos időszakához mért növekedés (%)

[2] beruházások a GDP százalékában (%)

[3] egyedülálló, teljes munkaidőben alkalmazásban állók nettó, átlag reál- (inflációval korrigált) keresetének változása 2019-hez képest, vásárlóerőparitáson (%)

[4] gazdaságilag aktív népesség a 15-64 éves lakosság százalékában (%)

Stabil alapok

A magyar gazdaság stabilitása négy tényezőre épül: a kedvező nemzetközi egyenlegekre, a magas aktivitásra és beruházásokra, illetve a fegyelmezett közpénzügyekre.

A külkereskedelemi mérlegek kedvező egyensúlya, jó a külföldi tőkevonzóképesség – Ez azt jelenti, hogy több pénz jön be a gazdaságba, mint amennyi kimegy. Keservesen szerzett képesség ez, amit azért épített ki évtizedek alatt a gazdaság, hogy az államadósság kamatterheit ki tudjuk termelni, de mindenképpen stabilitást és erőt ad a gazdaságnak.

Az aktivitási rátánk magas – Többen dolgoznak és kevesebben élnek állami támogatásokból, mint máshol, ez mindenképpen előny. A magasabb foglalkoztatás megteremtése nyilvánvalóan a termelékenység relatív csökkenésével járt, hiszen a kevésbé képzett emberek is beléptek a munkaerőpiacra. Ez azonban csak esztétikai probléma, hiszen nem lenne jobb, ha az egy dolgozóra jutó hozzáadott terméket úgy növelnénk, mint a kilencvenes években. Akkor a nem kellően hatékony, a jól szervezett és gépesített munkákat vállalni nem tudó embereket segélybe és fekete munkába tolta a gazdaságpolitika.

Magas a beruházási ráta – Ez sokaknak meglepő lehet, hiszen a beruházások szintje régóta csökken vagy stagnál. Azonban ez a szint még mindig magasabb mind Németország és az EU, illetve a V4 átlagos szintjénél.

Sokan a beruházások meglódulásától várják a gazdasági növekedést. Lehet, hogy az uniós támogatások és a kamatszint esése új lendületet ad a beruházásoknak, azonban nem biztos, hogy ez a valóban

kívánatos irány. Egyrészt a magyar gazdaság fejlődésében egyre inkább a beruházási soron nem megjelenő piacépítési, digitális, humán- és szervezetfejlesztési tevékenységek fontosak a kapacitások és az infrastruktúra fejlesztésével szemben. Másrészt, ahhoz, hogy a gazdasági partnerinknél és versenytársainknál már most magasabb beruházási szint növelésében lássuk a jövőt, ahhoz komoly megtérülést ígérő történetek kellenének. Ezekről pedig nem nagyon van szó.

Nem költünk keveset beruházásokra, nem éljük fel a jövőt. Erre utal a lakossági megtakarítások magas szintje is. A fejlesztéseknél nem a volumen növelésére érdemes fókuszálni, nem a költés keynesi kéjére kellene vágyni. Inkább jó megtérülésű közösségi, vállalati és háztartási fejlesztésekben érdemes gondolkozni. Nem is feltétlenül beruházásokra (utakra, épületekre, gépekre) érdemes gondolni, hanem új képességek, piaci kapcsolatok megszerzésében.

A költségvetési kiadások GDP-hez viszonyított relatíve alacsony, a költségvetés elsődleges egyenlege kedvező – A magas kamatkiadások ellenére a magyar költségvetés kisebb terhet jelent a vállalatok és a lakosság számára, mint a V4 és az Uniós átlaga. A költségvetési hiány szinte teljesen az államadóssági kamatterhek következménye, azaz az állam az elmúlt években nem költött el többet annál, mint amennyi pénze volt. Ez egyértelmű előny. Jó lenne, ha a közszolgáltatások, az egészségügy és az oktatás színvonalával kapcsolatos problémák kezelésére sikerülne olyan megoldást találni, ami az Európában általánosan magasabb újraelosztási szinthez való közeledésre épít.

Erősen fúj minket a szél

A magyar gazdaság makroszintű gyenge pontjai a volátidig forint árfolyam, az államadósság magas kamatszintje és a magas vállalati kamatok.

A gazdasági nyitottság válságos időszakokban magas nyersanyagárakat, magas kamatokat szül. Nem azért csúszunk ki a kanyarokban, mert nem tudunk jól kormányozni, hanem azért mert, nagyot ránt rajtunk szél, ha hirtelen változik az iránya.

A lakosságot az infláció és a reálbér ingadozása rázta meg az elmúlt években. A bizonytalanságokat nem ellensúlyozta a reálbér növekedése. A vállalatokat harapófogóban tartja a kereslet csökkenése és a bérek emelkedése. Nehezen találnak embert, megnehezíti az életüket az alapanyag- és energiaárak emelkedése. A költségvetést az államadósság megemelkedett finanszírozási terhei tarják sakkban. A bizonytalanságra a lakosság alacsony fogyasztással és növekvő megtakarításokkal reagált, a vállalati szféra pedig visszafogott hitelfelvétellel, csökkenő beruházásokkal alkalmazkodott. A gazdaságpolitika a stabilitás, a növekedési alapok és a politikai elvárások gyakran negatív területű háromszögében navigál.

Mindeközben a nemzetközi politika és gazdaság turbulenciái közepette a magyar gazdaság 2025 második fele óta lassan, de folyamatosan növekszik. A gazdaságnak megvannak az alapjai és a

fejlesztési forrásai, hogy a növekedés beinduljon, amennyiben a meghatározó ágazatok keresleti problémái megszűnnek, a főbb inputok (pl. energia) árai stabilizálódnak és a kamatokat alakító tényezők jól alakulnak.

Az ország egy olyan munkáscsaládhoz hasonlít, ahol megtanultak keményen dolgozni, sokfelé kapcsolatokat kiépíteni, hogy az adósságukat fizetni tudják. Válságos időkben jobban szenvednek mert magasabb a kamat és sanyarúbb a piac. Törekszenek a jobb életre: takarékosak és fejlesztik maguk. De mivel a mozgásterük korlátozott és csak nagy fedezetre kapnak hitelt, a komoly előrelépést jelentő, de kockázatos fejlesztések helyett (pld. tanulás, új munkahely kipróbálása) a kézzel fogható beruházásokat (lakás, autó, jobb gépek) választják. Erősek, nyitottak, kiszolgáltatottak és óvatosak. Jó időkben a több munkából többet keresnek, válságok idején még jobban meg kell feszülniük, hogy ne omoljon össze az életük.

Magyarország makroökonómiai helyzete az adott nemzetközi helyzetben nem lehet sokkal jobb. Ez a fő gazdasági folyamatokat és a hozzájuk való alkalmazkodást menedzselő gazdaságpolitikusok, vállalatvezetők és családok tapasztalatainak és munkájának eredménye. A mozgástér feltárása az egyensúly megteremtése folyamatos feladat, jól kell csinálni nap mint nap. Elrontani lehet, nagy csodát tenni nem.

Ha ezt elfogadjuk, akkor a hat éve tartó válság megoldását nem a makroképlet átrendezésében érdemes keresni, hanem valahol máshol. Három fő eleme lehet a megoldásnak.

1. **Ki kell bírni a vihart.** Tartani kell az irányt, szivattyúzni kell a vizet, legyűrni a fáradtságot. Ez a stabilitás megtartását, a feszültségek kezelését, a várakozások csillapítását, a csodavárás elutasítását, a nagy hibák elkerülését igényli nap mint nap. Rutinfeladat, mint megigazítani a magas árbóc tetején a köteleket az óriási hullámok között. Egyszer majd véget érnek a valódi és a vámháborúk, újra építkező szakaszba lép a nemzetközi piac – akit legkevésbé gyengített le a vihar, az fog akkor legjobban meglódulni.

2. **Sok kis lépés jó irányba.** A vállalkozások, a szakpolitikák, a városok vezetői nap mint nap döntéseket hoznak. Finomhangolás, válsághelyzetek megoldása, az elöregedő, kieső emberek és eszközök pótlása, fejlesztések indítása, szervezeti változtatások… Ezeket kell a kínálkozó lehetőségek és a kitűzött fejlődési irányok szerint szervezni. Centiről centire haladni, menet közben kicserélni a reaktor minden elemét.

   A fejlesztés és a mindennapi tevékenységek nem választhatóak szét. Apró kísérletek alapján megtalálni az irányokat, a leginkább működőképesre építeni a sok nyitva tartott opció közül. Változékony időkben nincs sem erőforrás, sem egyértelmű iránymutatás, ami segíti a nagy átalakításokat. A mindennapi döntésekbe kell beépíteni a cél- és értékalapúságot.

3. **Fókusz a minőségen, az egyediségen, az ügyfélkapcsolaton.** Az erőforrások mennyisége adott. A megtérülés adja ki, mekkora korszerűsítés, kapacitásbővítés éri meg. Van-e piac, mennyire egyedi a kínálat, mennyire stabil a termék/szolgáltatás minősége, mennyire gördülékeny és rugalmas a működés? Nem csak egy vállalkozás, egy közfeladat ellátásánál is ezek a kulcskérdések. Egyre egyértelműbb a válság tanulása, hogy a képességek és a kapcsolatok fejlesztése a kulcs.

A magyar vállalkozások működésének tanulsága ez a hármas bölcsesség: *Bírjad, tartsd a jó irányt, fókuszálj a képességekre és a kapcsolatokra!* Egy következő írásunkban mutatjuk be részletesen, hogyan is lehet előbbre jutni, ha a körülmények kínálta legjobb megoldás sem kínál eleget.

Írj a szerkesztoseg@osszkep.hu címre, ha megjelenésekor szeretnéd megkapni a teljes tanulmányt!